

Experiències/gestió

Treball interdepartamental en matèria de treball sexual a la ciutat de Barcelona.

El Pla ABITS (Abordatge Integral del Treball Sexual)

Núria Serra. Direcció del Programa de Dones. Gerència d'Educació, Cultura i Benestar. Ajuntament de Barcelona

Introducció

L'Ajuntament de Barcelona, a través de la Regidoria de Dona i Drets Civils i en virtut de l'article 41.3 de l'Ordenança de Mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic, ha elaborat el Pla per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS), aprovat pel Ple Municipal l'abril del 2006. Actualment depèn de la Regidoria de Dones i Joventut i de la Gerència d'Educació, Cultura i Benestar, concretament de la Direcció del Programa de Dones. Els seus objectius principals queden reflectits també en el Pla d'Actuació Municipal i en el Pla Municipal per a les Dones.

Àmbit i línies d'actuació del Pla ABITS

El Pla ABITS s'adreça a totes les dones que exerceixen el treball sexual i, més específicament, a aquelles que fan servir la via pública per negociar l'intercanvi de serveis sexuals remunerats.

Amb aquest Pla no es pretén entrar en el debat ideològic al voltant de l'exercici de la prostitució a la nostra ciutat; en tot cas, no és l'àmbit de la política municipal el que disposa de les competències per legislar en relació amb aquesta activitat. Per tant, el que es preveu és la definició de mesures d'atenció social que garanteixin l'aproximació i l'atenció a les necessitats específiques del col·lectiu de persones que exerceixen el treball sexual, a partir de les seves demandes i en el marc de la normativa vigent.

El Pla parteix del reconeixement de les treballadores sexuals com a interlocutores i principals coneixedores dels seus interessos i, al mateix temps, pretén contemplar l'experiència de les entitats que ja fa anys que treballen amb i per a aquest col·lectiu.

El Pla ABITS preveu el desenvolupament d'accions que incideixin en l'àmbit sanitari, psicosocial, formatiu, laboral, jurídic i comunitari. Les accions que contempla el pla incorporen necessàriament un procés d'aprenentatge paral·lel a l'aplicació del Pla que en garanteixi la continuïtat a través dels elements de flexibilitat, innovació, creativitat i capacitat d'adaptació, tenint sempre en compte la participació activa i progressiva de les persones implicades.

Les línies d'actuació principals són de suport a les dones, en funció de les diferents situacions que es detecten:

- Dones que volen seguir exercint la prostitució com a treball habitual.
- Dones que l'exerceixen com a activitat refugi quan els manquen els altres ingressos o en moments puntuals.
- Dones que exerceixen la prostitució per manca d'alternatives laborals, perquè es troben en situació irregular.
- Dones que volen canviar de treball i necessiten suport en el procés de recol·locació en el mercat laboral.
- Dones víctimes de situacions d'explotació sexual, ja sigui vinculada a una situació de tràfic de persones o no.
- Persones transsexuals amb un conjunt de condicionants i de discriminacions afegits.

Per portar a terme les accions descrites en el Pla ABITS s'aprova la creació de l'Agència per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual (que té el mateix nom que el Pla: ABITS), amb la finalitat d'afrontar el fenomen de la prostitució a la ciutat.

Sobre la base de les diverses situacions descrites, les principals línies d'actuació de l'Agència ABITS són:

- a) Atenció a les dones que volen seguir fent treball sexual.
- b) Acompanyament de les dones que volen deixar el treball sexual i entrar en el mercat laboral formal.
- c) Atenció i protecció a les dones víctimes d'explotació sexual.

Aquestes línies d'actuació es concreten en: 1) serveis municipals (Servei d'Atenció i Mediació al Carrer); 2) serveis d'entitats amb les quals l'Agència estableix un conveni (dispositiu de recol·locació laboral; servei d'acollida -pisos pont-; col·laboració institucional); 3) treball en xarxa (Taula Tècnica del Pla ABITS); 4) treball interdepartamental en l'àmbit municipal; 5) treball interinstitucional.

A continuació expliquem detalladament cadascun d'aquests punts.

1. El Servei d'Atenció i Mediació al Carrer

El mateix any d'aprovació del Pla ABITS (2006) i de l'Agència que en desplega les accions, i per tal de donar-hi compliment, es crea el Servei d'Atenció i Mediació al Carrer, conegut amb el mateix nom d'ABITS.

Els seus objectius principals són:

- Atendre integralment les persones que exerceixen el treball sexual a Barcelona i, més específicament, les dones que fan servir la via pública per negociar l'intercanvi de serveis sexuals remunerats.
- Donar informació i orientació bàsica a les dones sobre els recursos i serveis específics, i respondre a les seves demandes, que, per la diversitat de realitats existents, fa necessària una flexibilitat extrema i una gran capacitat d'adaptació a les diverses situacions.
- Facilitar l'accés a la resta de recursos específics del dispositiu municipal que calgui, en funció de les necessitats i de l'evolució de cada situació.
- Fer o vetllar per l'acompanyament de la persona usuària en cas que sigui necessari.
- Promoure i col·laborar en el desenvolupament d'estratègies i programes preventius i de sensibilització encaminats a aconseguir la millora de les condicions de les treballadores sexuals i de les seves famílies.
- Fer recerca aplicada útil per tal d'identificar prioritats i desenvolupar metodologies d'intervenció més eficients i per saber quina és la perdurabilitat dels canvis positius obtinguts.

El servei comença a funcionar l'any 2006 amb dues educadores i progressivament s'amplia fins arribar a les sis professionals de l'actualitat: tres educadores, una treballadora social –que és la coordinadora del servei–, una agent de salut i una psicòloga.

Inicialment la intervenció es porta a terme al barri del Raval i, des de 2009, s'intervé en el conjunt de Ciutat Vella i en el districte de Sant Martí, en l'àrea fronterera amb l'Eixample.

Des de la creació del servei fins al final del 2008, s'havia atès un total de 546 dones, 307 de les quals tenien encara l'expedient actiu en acabar l'any 2008.

Les professionals de l'equip tenen un paper essencial per a l'Agència com a observadores i per a la detecció de situacions emergents, en una dinàmica molt canviant. Però, sobretot, tenen un paper imprescindible al costat de les dones, en les sortides al carrer –on les treballadores sexuals les identifiquen i saben que hi poden acudir i que se les atindrà. Més de la meitat de les seves hores de treball són al carrer, en tasques d'acostament a les dones i de presentació del servei. Des del primer contacte es facilita a les treballadores sexuals la tarja del servei, amb un telèfon d'accés gratuït al qual les dones poden trucar –en una franja de 8 hores diàries, de dilluns a divendres– o, fora d'aquests horaris, deixar-hi un missatge, que sempre és escoltat i respost. El telèfon és atès per una de les educadores de l'equip.

Els principals àmbits d'actuació d'aquest servei són:

a) Sovint les actuacions passen per l'*escolta activa* al carrer, així com per intervencions educatives puntuals. Les educadores mantenen una actitud proactiva, treballen sobre els temes segons les necessitats que van detectant. A par-

tir de la demanda de la dona s'elabora un pla de treball individual, prèvia assignació de la professional referent de l'equip i de la discussió a la reunió de casos.

b) En l'àrea de la *salut*, el desenvolupa un treball sobre la prevenció, tant d'embarassos com de malalties de transmissió sexual, amb l'oferiment de material preventiu, informació, derivació als serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva i, sovint, l'acompanyament, i també el suport, quan la dona opta per la interrupció voluntària d'un embaràs. És igual d'important la tramitació de la targeta sanitària, per garantir a les dones l'accés als serveis de salut i perquè pot ser una primera oportunitat per iniciar un pla de treball i fer el primer contacte amb una dona fora del seu àmbit de treball habitual.

c) Sovint la preocupació de l'equip passa pels mites i les informacions falses que circulen i que moltes dones es creuen i dels recursos fora dels establiments en l'àmbit clínic. Parlem per exemple de creure que els antibiòtics poden prevenir embarassos després de relacions sense protecció, que posar dos preservatius al client és més segur o induir una interrupció d'embaràs sense seguiment mèdic, amb fàrmacs comprats lluny de les farmàcies. La intervenció de l'equip passa per desautoritzar aquestes informacions però sobretot per treballar conjuntament amb les entitats de l'àmbit de la salut i els serveis de salut.

d) Lluny dels tòpics que es troben en l'imaginari comú, les dones que atelem no acostumen a tenir problemes amb el consum de tòxics. Si bé és cert que hi ha un segment minoritari que utilitza el treball sexual per adquirir substàncies estupefaents, la majoria l'exerceixen realment com un treball, una font d'ingressos per subsistir i afrontar les càrregues familiars.

e) Pel que fa a la *situació legal i els tràmits administratius*, s'ha aconseguit un alt nivell d'empadronament, tràmit que moltes dones ni coneixien al començament. Actualment, pels volts del 60% de les dones ateses estan empadronades. També s'han fet alguns acompanyaments al Govern Civil i s'ha posat en contacte les dones amb juristes de serveis públics –com els Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)– o d'entitats per a l'assessorament en els tràmits sobre temes d'estrangeria. Val a dir que, en la primera etapa del servei, un gran percentatge de les dones ateses era de nacionalitat romanesa. Des del gener del 2009 i pels tractats de la Unió Europea les romaneses ja no tenen problemes per residir i treballar a l'Estat. Actualment les dones més afectades per les dificultats de regularització són les subsaharianes, majoritàriament de nacionalitat nigeriana, que no disposen ni de consolat a Barcelona i, a banda de l'obligat desplaçament a Madrid, es troben amb una cursa d'obstacles si intenten iniciar els passos cap a la regularització.

f) L'*espai públic* i l'ús que se'n fa és un altre dels aspectes presents en la

tasca quotidiana de l'equip: informar dels punts de l'ordenança que els poden afectar i prevenir o fer de mediador en possibles conflictes. Des de preservar la neteja del carrer, fins a aspectes relacionals entre elles o amb el veïnat. En algunes ocasions s'ha treballat amb retalls de premsa, a partir de notícies aparegudes als mitjans de comunicació.

g) L'*habitatge* és una dificultat important per a les usuàries del servei, per la despesa que costa l'accés a l'habitatge per a la població en general i també per les dificultats derivades de situacions administratives irregulars, o bé per la manca d'una nòmina o un contracte, les situacions de pobresa i les mostres de discriminació a causa de la nacionalitat. S'han fet actuacions d'ajuda en habilitats per cercar habitatge, tramitar ajudes econòmiques, derivar-les i acompanyar-les a projectes existents adreçats a col·lectius en risc d'exclusió.

h) L'acompanyament en el procés de *recol·locació laboral* quan la voluntat de la dona és deixar el treball sexual és un dels objectius recollits al Pla i un dels temes no gens fàcils d'atendre al qual l'equip dedica molts esforços.

i) El Pla ABITS té un conveni amb la Fundació SURT (vegeu el punt c de l'apartat 2 d'aquest article), que té un dispositiu específic per a treballadores sexuals, amb beques per tal que puguin deixar el treball sexual des del primer dia. El treball de col·laboració i coresponsabilitat sobre els casos de l'equip ABITS amb la Fundació SURT per a la

difusió, la informació, la derivació, la selecció i el seguiment de les dones interessades a participar en aquest procés és part de la garantia de l'èxit i una de les sortides més valorades per les usuàries. Però per atendre totes les demandes es treballa amb els diversos serveis i recursos a disposició de la població general, des de la formació ocupacional a la formació prèvia, passant pel coneixement de l'idioma i la societat.

j) Una de les dificultats més grans és atendre les demandes de les dones immigrants en situació irregular –i que, per tant, no tenen accés ni al mercat laboral formal ni a la formació ocupacional– que volen deixar el treball sexual. Les dificultats, des dels aspectes més bàsics –com ara disposar d'un passaport (quan hi ha hagut tràfic de persones sovint no disposen d'aquest document)– fins a aconseguir un permís de treball, són moltes i sovint infructuoses.

k) La capacitat d'identificar indicadors de *violència masclista* és clau per a la detecció, el treball i l'acompanyament de les dones que pateixen aquesta situació a mans de les seves parelles.

l) Respecte a l'*atenció social* i seguint les directrius del Pla, un dels objectius és l'acostament de les dones als serveis personals. S'acostumen a fer derivacions i coordinacions amb els serveis socials de la ciutat, sobre la base d'un protocol de derivació elaborat amb aquesta finalitat. També s'han fet derivacions a poblacions de l'àrea metropolitana, quan les dones treballen a Barcelona però viuen a l'Hospitalet de

Llobregat, Sant Coloma de Gramenet, Badalona o altres poblacions.

m) Així mateix, pel que fa a altres serveis personals, es proporciona la informació i, si cal, es fan els acompanyaments, en funció de les demandes i necessitats de cada dona. Per exemple, un tema atès en diverses ocasions és l'escolarització dels fills i/o filles, sobretot en el cas de dones immigrants que els han deixat inicialment en el país d'origen i que en un moment determinat decideixen fer-los venir a Barcelona.

n) Periòdicament (un cop l'any) s'han fet *activitats d'oci* que permeten treballar altres aspectes. Exemples d'això en són la sortida a un balneari urbà o l'assistència en grup a la representació teatral *La vida por delante*, que se centra precisament en la vida de les treballadores sexuals.

o) Una tasca rellevant, que ha anat sorgint a demanda dels serveis, és la possibilitat que les professionals de l'equip *assessorin* professionals d'altres serveis municipals o d'altres administracions en les situacions que atenen. Des del Servei ABITS s'ha aprofundit en aquest plantejament, que s'ha realitzat amb serveis socials d'atenció primària, amb centres d'atenció a drogodependències i altres, facilitant així l'atenció i respectant els vincles de la usuària.

p) El Servei d'Atenció i Mediació parteix del *model de treball en xarxa*. Manté el contacte habitual amb altres serveis i entitats, i fa reunions periòdiques amb una freqüència establerta amb aquelles entitats amb qui es comparteixen casos.

q) Un dels reptes del Servei és arribar –i fer intervencions a mida– a un col·lectiu molt heterogeni. Malgrat que les usuàries siguin dones –i també persones transsexuals– i que es dediquin al treball sexual, la diversitat d'edats, nivells culturals, nacionalitats, situacions personals i afectives, càrregues familiars, grau d'autonomia o dependència de tercers... donen lloc a una gran diversitat de situacions i, per tant, de necessitats i multiplicitat d'aspectes que cal resoldre.

2. Els convenis amb les entitats

El contingut i la redacció del Pla fan palès el reconeixement a les entitats que abans de la creació d'aquest pla municipal ja treballaven amb el col·lectiu de persones que exerceixen la prostitució a la ciutat, i es compromet a intentar incorporar l'experiència i el coneixement d'aquestes entitats, amb una col·laboració que es mantingui al llarg del temps.

En aquest sentit es mantenen contactes periòdics amb diverses entitats i, a més, hi ha un punt de trobada periòdic que és la Taula Tècnica del Pla, explicada en l'apartat 3 d'aquest article.

A continuació explicarem els quatre convenis de col·laboració que té ABITS amb quatre entitats diferents:

a) Àmbit Dona, d'Àmbit Prevenció

Es tracta d'una entitat de referència i consolidada que s'adreça a les persones treballadores del sexe a Barcelona. Pretén ser un lloc d'atenció, informa-

ció, educació i derivació en temes sanitaris, així com un lloc de trobada en què s'afavoreixin les relacions i l'ajuda mútua com a eina per minimitzar l'exclusió social. Des del 2006 gestiona el Servei d'Urgències Intermèdies, finançat per aquest Pla. L'objectiu és atendre i donar resposta a demandes puntuals del col·lectiu i evitar que les situacions emergents desemboquin en un problema més greu. Una treballadora social fa l'acollida, identifica el tipus d'ajuda que cal i fa efectiva l'ajuda establint-ne les condicions amb la dona –ja que hi ha la possibilitat d'utilitzar-la com un préstec– i, posteriorment, es fa el seguiment i l'avaluació i se'n valora l'eficàcia.

b) El Lloc de la Dona

Aquesta entitat, de llarga trajectòria al Raval, porta a terme des del 1984 un treball socioeducatiu amb les dones que viuen situacions d'exclusió social, en el marc del que anomenen Programa d'Atenció al Raval: Dona-Exclusió-Prostitució i dins el qual hi ha el projecte "Dona i Prostitució: atenció social integral", que inclou el suport en la inserció laboral, i que és l'objecte del conveni entre ABITS i aquesta entitat.

Entre les activitats que desenvolupa cal destacar: l'atenció social amb itineraris personalitzats, la formació becada (amb classes d'alfabetització, de castellà, de coneixement de l'entorn laboral i de gerontologia), l'acompanyament en la inserció laboral, els ajuts econòmics

d'urgència segons la valoració de les treballadores socials.

Quant al suport en la inserció laboral, l'entitat ofereix un curs de formació ocupacional d'auxiliar d'infermeria en geriatría per a quinze dones, els objectius del qual són promoure l'adquisició de coneixements bàsics, facilitar l'adquisició d'eines personals, afavorir l'autonomia personal i facilitar les eines bàsiques per a la recerca de feina.

c) Fundació SURT

La Fundació SURT desenvolupa la seva activitat en l'àmbit de la inserció laboral, amb la missió de potenciar la presència de les dones en el teixit econòmic i laboral en condicions d'equitat, donant suport als processos d'inserció laboral de les dones sobre la base del seu projecte personal, i elaborant estudis i recerques que permetin posar en marxa mesures d'actuació (vegeu l'article sobre aquesta entitat en aquest mateix número).

El Dispositiu Integral per afavorir la Recol·locació Laboral de les Treballadores Sexuals (DIR/TS) té com a objectiu donar resposta a la demanda d'aquelles dones que, per decisió personal, volen deixar el treball sexual i iniciar una activitat laboral diferent. El ventall de recursos que ofereix el DIR/TS permet que cada una de les dones participants pugui definir i executar el seu projecte professional, desenvolupar la seva competència professional i millorar la seva ocupabilitat en relació amb el mercat de treball. El banc de recursos és molt

ampli i permet ajustar cada circuit al que vol la dona de forma individualitzada i segons les seves necessitats.

d) SICAR cat

Aquest és un dels programes que desenvolupa l'entitat Religioses Adoratrices, fundada l'any 1856. SICAR cat neix l'any 2002 com a resposta de l'entitat davant el fenomen del tràfic de dones amb la finalitat d'explotació sexual. El programa s'organitza en tres àrees: Intervenció directa, Sensibilització i denúncia, i Gestió. El conveni entre el Pla ABITS i aquesta entitat contempla l'acollida en la modalitat residencial de dones víctimes de tràfic de persones o que volen deixar el treball sexual i necessiten protecció i atenció. L'atenció residencial ofereix allotjament en un lloc segur, digne i accessible durant tot l'any i on es treballa des d'una perspectiva integral (psicosanitària, jurídica i socioeducativa).

3. El treball en xarxa: la Taula Tècnica del Pla

Per seguir una línia d'actuació coherent que permeti tenir una visió global i ajudi a unificar línies d'actuació, és bo que cadascun dels i les professionals dels diferents àmbits i amb les seves particularitats, puguem ser capaços de treballar problemàtiques, situacions i casos conjuntament i fer actuacions acordades que sens dubte faran que augmenti la qualitat del nostre treball i la rendibilitat de les nostres intervencions, lluny de caure en intervencions

parcialitzades que parteixen d'anàlisis individualitzades.

És necessari trobar espais comuns entre tots els agents que hi participem –des de diferents contextos–, espais que ens permetin consensuar criteris d'intervenció, crear canals de comunicació, així com realitzar una intervenció conjunta i globalitzada en els casos que ho requereixin.

La responsable del Pla ABITS convoca i coordina la Taula Tècnica, en què participen les diferents entitats que treballen amb la població de treballadores sexuals des de qualsevol vessant i independentment de si tenen algun conveni amb ABITS o no. També en formen part representants d'altres àmbits de l'Ajuntament, concretament de Seguretat i Prevenció, dels districtes on el Servei d'Atenció i Mediació intervé directament (actualment Ciutat Vella i Sant Martí), dels Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD), de la Oficina per a la No Discriminació, de la Regidoria de Drets Civils, així com del Consorci de Serveis Socials de Barcelona.

Les sessions de la taula són regulars i la freqüència de les trobades és bimensual.

Des dels seus inicis el 2006 fins a l'actualitat s'ha celebrat un total de disset sessions, algunes dedicades a temes monogràfics sobre els quals s'ha aprofundit, com ara el tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual, el coneixement de la situació de les dones a la ciutat, l'atenció a la salut sexual i reproductiva i les interrupcions vo-

luntàries d'embaràs, entre altres. En alguns casos s'han elaborat documents consensuats de criteris i circuits. Altres vegades s'ha convidat puntualment alguns professionals, de l'Ajuntament o d'altres administracions i serveis i hi ha participat la regidora de Dones.

4. El treball interdepartamental en l'àmbit municipal

Des de l'entrada en vigor del Pla ABITS s'ha treballat de manera col·laborativa entre les diverses àrees municipals. Hi ha hagut diverses formes i nivells de col·laboració, de vegades sorgides de necessitats puntuals arran d'un cas concret, altres vegades des de l'acostament i el coneixement dels serveis, o bé de forma més estructurada, amb objectius concrets.

La Direcció del Programa de Dones s'ha relacionat sobretot amb els serveis i recursos del Pla contra la Violència vers les Dones. Des de l'atenció directa, amb la derivació i coordinació de casos amb l'Equip d'Atenció a les Dones (EAD) i els PIAD –anteriorment també amb la Casa d'Acollida– fins al treball conjunt entre responsables en temes diversos. A més, la responsable del Pla ABITS participa en el Circuit Barcelona contra la Violència vers les Dones, coresponsabilitat d'aquesta mateixa Direcció i del Consorci de Salut. Darrerament estem treballant per incloure, d'acord amb la llei actual d'eradicació de la violència masclista, el tràfic de persones, l'exploració sexual o el tràfic de persones amb aquesta finalitat com a tema de treball

del Circuit. A més, des de la Taula Tècnica s'han fet aportacions al II Congrés de Dones de Barcelona celebrat el mes d'octubre del 2009.

Pel que fa a la Gerència d'Educació, Cultura i Benestar, a la qual pertany la Direcció del Programa de Dones, hem treballat també amb el Punt d'Atenció per l'Arrelament i el Reagrupament de la Direcció d'Immigració, per a la informació i derivació a les dones per als tràmits relatius a la seva situació administrativa al nostre país.

Tal i com ja hem esmentat abans, un àmbit amb el qual hi ha hagut múltiples contactes i col·laboració ha estat el dels Serveis Socials d'Atenció Primària. El Pla preveu l'acostament de les dones als serveis existents i, en aquest sentit, s'intenta derivar-les sempre que cal i és possible als serveis socials municipals. Si bé inicialment es plantejava cada cas, el creixement de Servei d'Atenció i Mediació al Carrer, i l'increment de les deteccions van portar a treballar en un protocol de derivació útil per a ambdós serveis i que s'ha anat establint a mesura que dones que viuen en diverses zones de Barcelona han presentat aquesta necessitat.

Altres àrees amb les quals s'ha treballat dins el sector d'Acció Social i Ciutadania han estat els Serveis Socials especialitzats, per exemple quan s'han detectat situacions de risc per a infants, fet que s'ha donat molt puntualment. L'Oficina per a la No Discriminació –de la Direcció de Drets Civils– no només ha estat la seu d'ABITS durant molt de temps sinó que ha participat en la

Taula Tècnica i ha assessorat l'equip en diverses situacions.

Si bé els tres eixos de treball han estat sobretot l'acció social, la seguretat i la prevenció i els districtes, però de manera rellevant el de Ciutat Vella, el treball col·laboratiu ha anat i anirà més enllà. L'Agència de Salut Pública i la Sindicatura de Greuges de la ciutat són només alguns exemples de les moltes àrees amb les quals compartim interessos, objectius, persones usuàries i/o línies d'intervenció i amb les quals, en un moment o altre, hem establert treballs conjunts.

5. El treball interinstitucional amb les altres administracions

El treball de col·laboració, puntual o estable en funció del tema, es fa extensiu més enllà de l'àmbit estrictament municipal.

N'és un bon exemple la presència de representants del Consorci de Serveis Socials de Barcelona a la Taula Tècnica, atès que el Consorci gestiona un dels recursos adreçats a dones víctimes de tràfic de persones, a banda de contactes puntuals per diversos temes o situacions concretes.

Igualment hi ha contactes regulars amb diferents departaments de la Generalitat de Catalunya, com per exemple el Departament de Salut, atès que l'atenció a la salut de les treballadores sexuals és una de les prioritats del Pla. També tenim contactes amb recursos del Departament d'Acció Social i Ciutadania, i amb el Departament de Tre-

ball, en relació amb els recursos que cal tenir en compte en el procés de recol·locació laboral de les dones que volen deixar el treball sexual. També s'estableixen contactes amb el Departament d'Interior, amb el cos dels Mossos d'Esquadra i, en especial, amb els Grups d'Atenció a la Víctima i amb la Unitat de Tràfic d'Éssers Humans, que també han estat participants de la tasca conjunta amb l'Agència.

A més, hem mantingut contactes amb la Diputació de Barcelona i amb algunes universitats, sobretot amb la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, que ha col·laborat en una recerca, ha participat en els grups de treball i ha intervingut en jornades.

Conclusions

L'any 2006 l'Ajuntament de Barcelona va assumir un gran repte en proposar-se afrontar el fenomen del treball sexual, un fenomen complex per la multicausalitat i les moltes situacions que contempla, i delicat, pel ferm posicionament ideològic que porta a divergències importants, tant dins els grups polítics com en les associacions i entitats, o fins i tot socialment.

La valoració, un cop passats tres anys i amb les dades analitzades de dos anys complets (2007 i 2008), és absoluta-

ment positiva. El volum de dones ateses pel Servei d'Atenció i Mediació és una dada rellevant, però encara ho és més l'anàlisi qualitativa dels processos de les dones, el fet d'haver actuat com a servei pont per tal que moltes dones poguessin accedir als serveis normalitzats i el fet d'haver fet visible una realitat des d'un punt de vista estrictament tècnic.

Els reptes de futur que cal afrontar són molts, i alguns no es poden resoldre des de l'àmbit municipal. Algun govern estatal haurà d'afrontar aquest tema i legislar en un o altre sentit, en la línia de la regulació com a treball o en la línia de l'abolició, prohibint l'activitat. En l'àmbit europeu hi ha diversos models que caldria analitzar.

Pel que fa a l'àmbit de competències del Pla, l'objectiu és continuar treballant en la consideració social de les treballadores sexuals com a ciutadanes de ple dret, garantint-los l'accés als serveis i a la informació, ampliar els recursos —en projectes compartits amb les institucions que hi tenen competències— per a la recol·locació laboral i treballar per a la sensibilització i la formació de professionals de diferents àmbits, per dotar-los d'eines per a detectar i atendre les víctimes d'explotació sexual. Tot plegat, d'acord amb les línies d'intervenció exposades fins aquí. 🔑

Bibliografia

Pla per l'Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS).
Consultable a: www.bcn.es/dones